

EDUKOLOGIJOS SPECIALYBIŲ STUDENTŲ INFORMACINIŲ KOMUNIKACINIŲ TECHNOLOGIJŲ KOMPETENCIJOS TYRIMAS

Ingrida Doniilienė, Sigita Turskienė, Tomas Bersėnas
Šiaulių universitetas

Įvadas

Aukštosioms mokykloms keliamas svarbus uždavinys – ugdyti besimokančiųjų IKT kompetenciją, kuri yra vienas iš sėkmingos profesinės veiklos, vykdomos šiomis technologijomis grįstoje aplinkoje, garantų. Pedagogo IKT kompetencija apibrėžiama kaip kompleksinis reiškiny (žinių, gebėjimų, požiūrių, vertybių ir kitų asmeninių savybių visuma), susijęs su sėkmingu IKT taikymu pedagoginėje veikloje. IKT diegimo į švietimą kryptis ir svarbiausius žingsnius numato „Informacinių ir komunikacinių technologijų diegimo į bendrąjį lavinimą ir profesinį mokymą 2008–2012 metų strategija“. Pedagogo IKT kompetencijos turinys apibrėžtas „Mokytojo profesijos kompetencijos apraše“. Pedagogų rengimo Lietuvoje kaitos, susijusios su IKT taikymu švietime, klausimus įvairiais aspektais nagrinėjo V. Dagienė (2003), L. Markauskaitė (2000), P. Jucevičienė (2005), V. Petkūnas (2007) ir kt. mokslininkai. Tačiau, kaip pabrėžia P. Jucevičienė ir V. Brazdeikis (2003), pedagogo IKT kompetencija yra itin dinamiška. Todėl labai svarbu nuolat peržiūrėti naujai atsirandančias švietimui skirtas IKT ir patikslinti, kokių gebėjimų taikyti IKT ugdymo procese reikia šiandieniniam mokytojui. Pedagogų rengėjai neturi pamiršti, kad kompiuteriai yra įprasta jaunimo kasdienos dalis ir dauguma universitetuose pradedančių studijuoti studentų turi tam tikras kompiuterinio raštingumo žinias (Mickus, Vidžiūnas, 2009). Todėl

svarbu atsižvelgti į IKT kompetencijos turinio kaitą ir numatyti šios kompetencijos ugdymo kryptis studijų metu.

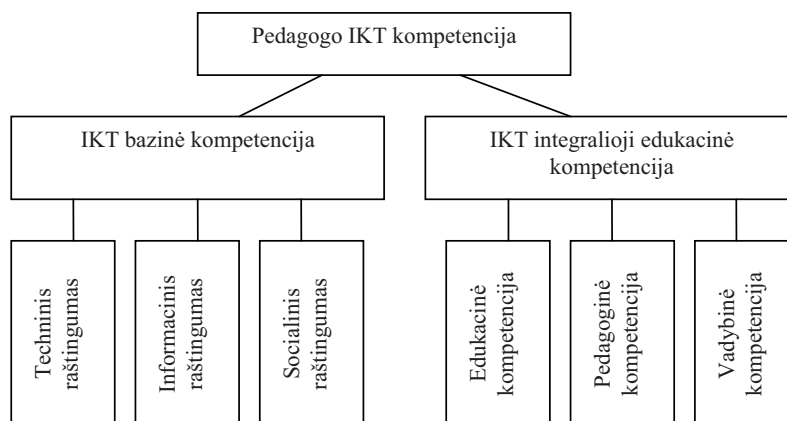
Tyrimo objektas. Edukologijos specialybių studentų IKT kompetencija.

Tikslas. Atskleisti edukologijos specialybių studentų IKT kompetencijos struktūrą bei studentų požiūrį į šios kompetencijos svarbą profesinėje veikloje.

Tyrimo metodai: mokslinės literatūros analizė; edukologijos specialybių studentų anketinė apklausa; aprašomosios statistikos metodais atlikta anketinės apklausos rezultatų analizė.

Pedagogo IKT kompetencijos apibrėžtis

Šiuolaikinio mokytojo vaidmuo siejamas su naujais reikalavimais kompetencijai ir profesionalumui. Mokytojas turi prisiderinti prie ugdytinių, gebėti akcentuoti tai, kas svarbiausia begaliniame informacijos sraute, padėti ieškoti, organizuoti ir tvarkyti žinias. Taip pat jis turi mokytis iš ugdymo proceso pokyčių ir pačių mokinių. IKT raštingumas šiandien yra vienas iš esminių ir fundamentalių profesinės kompetencijos reikalavimų. P. Jucevičienė ir V. Brazdeikis (2003), apibendrinę daugelio autorių formuluotes, apibrėžė pedagogo IKT kompetencijos sandarą. Pedagogo IKT kompetencijos struktūra pavaizduota 1 pav.

1 pav. Pedagogo IKT kompetencijos struktūra

Techninio raštingumo svarba pabrėžiama tiek dokumentuose (Pedagogo kompiuterinio raštingumo standartas, 2001; IKT diegimo į bendrąjį lavinimą ir profesinį mokymą 2008–2012m. strategija, 2007),

tiek mokslininkų darbuose (Jucevičienė, 2005; Markauskaitė, 2004; Dagienė, 2003). Techniniam raštingumui priskiriami šie gebėjimai: parengti IKT mokymui; ruošti mokymo ir mokymosi medžiagą, pa-

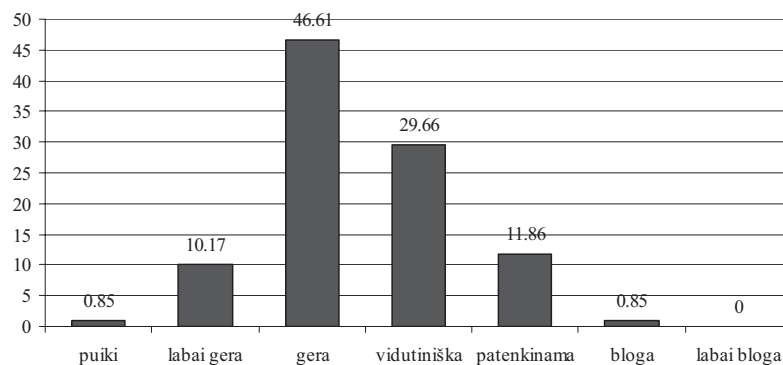
naudojant tekstinį, grafinį redaktorių, skaičiuoklę, duomenų bazes, programavimo įrankius; naudotis pagrindinėmis interneto paslaugomis. Informacinį raštingumą L. Markauskaitė (2000) apibrėžia kaip žinias apie informaciją ir įgūdžius ją tvarkyti. Pedagogas turi išmanyti bendruosius informacijos tvarkymo principus ir elektroninės informacijos specifika, t. y. nustatyti informacijos poreikius bei identifikuoti galimus jos šaltinius, veiksmingai prieiti prie reikalingos informacijos bei atlikti savo darbo rezultato ir proceso vertinimą. Itin svarbus IKT ugdyme yra socialinių, etinių, teisinių normų žinojimas bei jų laikymasis. Pedagogas privalo laikytis saugaus technologijų naudojimo taisyklių, mokyti teisinių ir etinių principų praktikoje bei palengvinti visų lygias galimybes gauti reikalingus išteklius. Pedagoginė kompetencija nusako mokytojų gebėjimą naudoti IKT grįstus metodus. Sėkmingą šių metodų naudojimą lemia tai, kad mokytojai privalo turėti IKT naudojimo įgūdžių, perduoti juos besimokantiems bei suteikti žinių ir įgūdžių. Ypatingą vaidmenį IKT atlieka mokyklos bendruomenės bendravime ir bendradarbiavime, kuris yra sėkmingo ugdymo proceso raktas (Mėžetienė, 2011). Pedagogų kompiuterinio raštingumo standartas (2001) numato, kad mokytojas turi žinoti pagrindinių ugdymui naudojamų kompiuterinių programų tipus, gebėti analizuoti jų privalumus ir trūkumus; mokėti parengti pateiktis ir turėti jų pa-

naudojimo ugdymo procese įgūdžių; žinoti kompiuterinio testavimo ypatumus ir mokėti tai pritaikyti mokomajam dalykui. Vadybinė pedagogo kompetencija apibūdina jo gebėjimus planuoti, valdyti ir analizuoti IKT taikymo procesus.

Edukologijos specialybių studentų IKT kompetencijos tyrimas

Tyrimo tikslui pasiekti atlikta anketinė edukologijos specialybių studentų apklausa. Tyrime dalyvavo 154 Šiaulių universiteto Edukologijos fakulteto studentai, besimokantys nuolatinųjų bei išėstinių studijų I–IV kursuose. 8,5 % apklaustųjų šiuo metu jau dirba pedagoginį darbą, o 82,2 % – atsiradus galimybei, ketina šį darbą dirbti.

Siekta išsiaiškinti tiriamųjų IKT kompetenciją. Kaip matyti iš 2 pav., dauguma studentų ją vertina gerai (46,6 %) arba vidutiniškai (29,7 %). Įvardydami savo kompetencijos nepakankamumą, jie nurodo, kad moka valdyti ne visas kompiuterines programas, turimi įgūdžiai dar nepakankamai tvirti. Tiriamieji mano, kad atsiranda naujų kompiuterinių programų, kurioms įvaldyti reikalingi nauji įgūdžiai. Vertinusieji savo IKT kompetenciją gerai, nurodė, kad šiandieninei jų veiklai (studijoms bei laisvalaikiui) turimų IKT valdymo žinių ir įgūdžių pakanka.

2 pav. Studentų IKT kompetencijos įsivertinimo skirstinys (N = 154)

Kad mokytojai sėkmingai taikytų IKT moky-mo(si) procese, būtina, kad jie būtų įvaldę bazinio lygmens programas (teksto redaktorių, skaičiuoklę, pateikčių rengyklę bei gebėtų naudotis interneto naršykle). Tyrimo rezultatai parodė (1 lentelė), kad

studentai turi geriausias darbo su tekstiniu redaktoriu įgūdžius. Kiek prasčiau valdo skaičiuoklę. Apibendrinus studentų atsakymus, galima teigti, kad būsimieji pedagogai turi pakankamą bazinio lygmens IKT kompetenciją.

1 lentelė. Studentų bazinio lygmens programų valdymas (N = 154)

Bazinio lygmens programos	Puikiai	Labai gerai	Gerai	Vidutiniškai	Blogai	Labai blogai	Nesu dirbęs (-usi)
Tekstinis redaktorius (MsWord ar kt.)	9,3	31,1	40,3	16	2,5	0	0,8
Skaičiuoklė (MsExcel ar kt.)	4,2	11,8	33,6	33,6	11,8	1,7	3,4
Pateikčių rengyklė (MsPowerPoint ar kt.)	11,8	22,7	44,5	19,3	1,7	0	0
Žiniatinklis	19,5	31	31,9	11,5	3,5	0	0

IKT teikia daug galimybių kasdienei mokinių veiklai plėtoti, naudotis rašto ir vaizdo, kaip bendravimo priemonių, teikiamais pranašumais savarankiškumui ugdyti, nuolatinei žinių paieškai ir informacijai apdoroti. Tyrimo dalyviai (apie 75 % visų apklaustųjų) kasdien naudojasi kompiuteriu nuo 1 iki 4 val. Darbas prie kompiuterio dažniausiai susijęs su studijomis. 93 % apklaustųjų nurodė dažnai internete ieškantys medžiagos studijoms; 78 % – atliekantys studijų užduotis, renkantys tekstus, siunčiantys duomenis. Kompiuteris studentams reikalingas ir bendravimui su draugais palaikyti. Nuolat arba dažnai tai daro 78 % studentų. Laisvalaikį prie kompiuterio dažnai leidžia apie 50 % studentų. Kompiuterinių žaidimų visai nežaidžia 44 %, retai žaidžia – 43 %, o dažnai žaidžia – 13 % studentų.

A. Mickus ir A. Vidžiūnas (2007) nurodo, kad aukštojoje mokykloje IKT kompetencijos ugdymas turi būti įgyvendinamas šiomis priemonėmis: diegiant visų dalykų studijose e. mokymo ir nuotolinio mokymo(si) elementus; įtraukiant į mokymo programas specialius IKT profesinės kompetencijos ugdymo dalykus; numatant IKT profesinės kompetencijos ugdymo elementus visiems specialybės dalykams bei numatant studentų bendravimo ir asmenybės ugdymo priemones virtualioje mokymo(si) aplinkoje. Didžioji dalis (83,7 %) apklaustų studentų norėtų, kad IKT būtų naudojamos įvairių studijų dalykų paskaitose, nes tai, jų nuomone, pirmiausia palengvina mokymą(si), atsiranda galimybė išmokyti daugiau ir greičiau. IKT studijas daro mobilesnes, o tai ypač aktualu, kai jas reikia derinti su darbu. Studentai suvokia IKT svarbą jų veikloje ir teigia, kad tokiu būdu dirbti ir mokytis ne tik įdomu, bet ir reikalinga. IKT skatina besimokančiųjų kūrybiškumą, gebėjimą dirb-

ti komandoje, mokėjimą bendrauti pasaulio informacinių technologijų erdvėje. Anot D. Gudonienės (2011), „daugumai ypač svarbu komunikavimas ir bendradarbiavimas internete ir šiuos du dalykus užtikrinančių priemonių valdymas bei naudojimas“. Šiai minčiai antrina ir tyrimo rezultatai, nes studentai sutinka, kad IKT skatina jų žingeidumą ir mokymo(si) motyvaciją bei sudaro geresnes komunikavimo sąlygas.

Universitete studentų IKT kompetencija tobulinama ne tik įgūdžių gerinimo, bet ir turinio kontekste. Daugiau nei 63 % studentų nurodė universitete išmokę dirbti su naujomis kompiuterinėmis programomis – dažniausiai – su VMA, o taip pat su atskiromis taikomosiomis programomis (Ms Excel, Ms PowerPoint, CorelDraw, SPSS ir kt.).

Mokytojas, dirbantis šiuolaikinėje visuomenėje, turi valdyti su švietimu susijusias šiuolaikines IKT. Kurios IKT tinkamiausios mokytojui, priklauso ir nuo mokomojo dalyko, ir nuo ugdymo proceso organizavimo specifikos. Tyrimo dalyvių nuomone (2 lentelė), mokykloje sėkmingai gali būti naudojamos baziniame IKT kompetencijos lygmenyje aprašomos programos: tekstinis redaktorius, pateikčių rengyklė bei skaičiuoklė. Tiriamieji mato dideles interneto ir e. pašto panaudojimo galimybes, dažnai rinkęsi nemokamus įrankius (Wiki, Google docs). Kaip teigia E. Mėžetienė (2011), naudojant šiuos sprendimus, švietimo institucijos e. paštas, kalendorius ir įvykių valdymo priemonės, duomenų saugyklos, bendravimo ir bendradarbiavimo įrankiai mokymo(si) įstaigose pasiekiamos per internetą, pasitelkiant įprastą interneto naršyklę. Google docs, įvertinus privalumus ir trūkumus, yra vienas tinkamiausių įrankių mokyklai.

2 lentelė. *Mokykloje naudojamų IKT skirstinys (N = 154)*

Bazinės IKT kompetencijos lygmenų programos	Visada	Labai dažnai	Dažnai	Retai	Labai retai	Niekada
Tekstinis redaktorius (MsWord ar kt.)	45,7	35,3	16,4	1,7	0,9	0
Skaičiuoklė (MsExcel ar kt.)	4,4	21,9	34,2	27,2	10,5	1,8
Pateikčių rengyklė (MsPowerPoint ar kt.)	18,1	36,2	30,2	12,9	1,7	0,9
Grafinis redaktorius (CorelDraw, PhotoShop, Paint ir kt.)	4,4	9,7	17,7	50,4	12,4	5,3
Žiniatinklis	39,1	29,6	23,5	7	0,9	0
Elektroninis paštas	65,3	20,3	11	2,5	0,9	0
VMA	14,7	24,1	23,3	21,6	10,3	6,1
Wiki programos	3,6	21,8	32,7	32,7	5,5	3,64
Google docs	21,2	24,8	35,4	12,4	4,4	1,77

Tyrimo rezultatai parodė (2 lentelė), kad studentai mokykloje sėkmingai naudotų VMA. E. Mėžetienė (2011) pastebi, kad VMA yra viena iš IKT priemonių, kuri ne tik gali pagerinti mokymo(si) kokybę, bet ir stiprinti integracinius ryšius su socialine aplinka. Tyrime dalyvavę studentai žino bent vieną VMA ir savo darbo VMA įgūdžius verti-

na gerai (48 % studentų) arba labai gerai (17 % studentų), o vidutiniškai – 22 % studentų. VMA sėkmingas naudojimas mokymui(si) mokykloje daugiausia priklauso (3 lentelė) nuo mokytojų žinių ir įgūdžių bei nuo mokinių galimybių dirbti su VMA. Studentai mano, kad mokytojų noras dirbti su VMA taip pat gali būti svarbus rodiklis. Neretai tai priklauso nuo mokyklos prioritetų ir vidaus politikos.

3 lentelė. *Veiksnių, lemiančių sėkmingą VMA naudojimą mokymui(si), skirstinys (N = 154)*

Veiksniai	Sutinku	Iš dalies sutinku	Iš dalies nesutinku	Nesutinku
Mokyklos kompiuterių bazė	52,2	47	0	0,9
Mokyklos prioritetai ir vidaus politika	45,1	43,4	8,9	2,7
Mokytojų VMA žinios ir įgūdžiai	74,6	22,8	1,8	0,9
Mokinių galimybės	62	36,3	1,8	0

4 lentelėje pateikti VMA komponentų naudojimo mokykloje galimybių vertinimai. Studentai mano, kad vienodai sėkmingai gali būti naudojama dauguma VMA komponentų: tiek mokymosi medžiagos

pateikimas, individualios užduotys, tiek ir bendravimą bei bendradarbiavimą skatinantys komponentai (Wiki, forumai ir teminių pokalbių įrankiai).

4 lentelė. *VMA komponentų naudojimo mokykloje galimybės (N=154)*

VMA komponentai	Visada	Dažnai	Retai	Niekada
Teorijos resursai	49,1	41,4	8,6	0,9
Forumai	33,6	50,9	13,8	1,7
Kontroliniai testai	42,2	45,7	11,2	0,9
Individualios užduotys	47,4	43,1	9,5	0
Wiki užduotys	17,9	47,3	31,3	3,6
Sinchroniniai pokalbiai	13,9	45,2	36,5	4,4
Žodynai	51,3	38,5	9,4	0,9
Paklausimai	36,2	47,4	15,5	0,9
Kryžiažodžiai	14,8	42,6	38,3	4,4

Tiriamųjų nuomone, VMA komponentai ugdymo procese padeda siekti kelių ugdymo uždavinių (5 lentelė). Kaip ir naudojant kitas IKT, VMA sudaro prielaidas ugdymo metu naudoti įvairesnius mokymo(si) metodus ir siekti geresnės ugdymo kokybės. Pirma, tie metodai leidžia individualizuoti ugdymą. Antra, užtikrina ugdymo proceso dalyvių bendravimą ir bendradarbiavimą, stiprina tarpdalykinės

integracijos ryšius. Ugdymą reglamentuojančiuose dokumentuose (Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosios programos, 2008; Vidurinio ugdymo bendrosios programos, 2011) pabrėžiama, kad vienu iš sėkmingo ugdymo proceso uždavinių yra mokėjimas mokytis. Tiriamųjų nuomone, VMA yra viena iš priemonių, skatinančių savarankišką mokymą(si).

5 lentelė. *Ugdymo uždavinių įgyvendinimas, naudojant VMA (N = 154)*

Ugdymo uždaviniai	Sutinku	Iš dalies sutinku	Iš dalies nesutinku	Nesutinku
Ugdymo individualizavimas	60,3	36,2	3,5	0
Tarpdalykinė integracija	38,6	57	4,4	0
Bendradarbiavimas	56,6	37,2	5,3	0,9
Nauji ugdymo metodai	80,2	19,8	0	0
Savarankiškas ugdymas(is)	70,4	27,8	1,7	0
Visapusiškesnis vertinimas	48,7	40	11,3	0

Apibendrinant tyrimo rezultatus, galima teigti, kad edukologijos specialybių studentai pakankamai gerai valdo šiuolaikines ugdymui skirtas IKT. Jie turi pozityvų požiūrį į IKT naudojimą mokykloje. Jų nuomone, IKT mokytojams reikalingos įvairiose ugdymo situacijose: daugiausia planuojant ugdymo procesą, rengiantis pamokoms, organizuojant įvairias ugdomasias veiklas (pamokų metu ir popamokinę veiklą, projektus) bei organizuojant mokinių savarankišką darbą.

Išvados

1. Literatūros analizė atskleidė, kad šiandieninis mokinių ugdymas neįmanomas be šiuolaikinių

IKT. Mokytojas yra pirminis ir svarbiausias veiksnys, kuris lemia IKT naudojimo lygį ir veiksmingumą mokymo(si) procese. Todėl mokytojas privalo turėti ugdymui skirtą IKT naudojimo įgūdžių, perduoti juos besimokantiems, suteikti naujų žinių ir įgūdžių.

2. Tyrimo rezultatai parodė, kad edukologijos specialybių studentai turi pakankamą IKT kompetenciją, kuri aprašyta baziniame lygmenyje. Studijų metu jiems sudaromos galimybės tobulinti savo IKT kompetenciją tiek įgūdžių gilinimo, tiek turinio prasme.
3. Edukologijos specialybių studentai mano, kad IKT naudojimas mokykloje padeda siekti ugdymo

mo kokybės ir sudaro galimybes ugdymo individualizavimui, bendravimo skatinimui, tarpdalykinei integracijai ir kitų metodų, grįstų aktyvia mokinių veikla, naudojimui.

4. VMA yra viena pagrindinių priemonių, gerinančių mokymo(si) kokybę ir užtikrinančių aktyvų mokyklos bendruomenės bendravimą bei stiprius tarpdalykinio integravimo ryšius. Studentų nuomone, mokykloje sėkmingai gali būti naudojama dauguma VMA komponentų. Tai sudarytų geras sąlygas mokinių savarankiškumui skatinti ir visaverčiam ugdymo proceso dalyvių bendradarbiavimui.

Literatūra

1. Dagienė V., 2003, Informacinių technologijų taikymo švietime konceptualusis pagrindimas. *Informacijos mokslai*. Nr. 25. P. 127–134. Vilnius.
2. Gudonienė D., 2011, Naujų IKT metodų taikymas Lietuvos mokyklose. *XV kompiuterininkų konferencijos mokslo darbai*. Klaipėda. P. 76–85.
3. Informacinių ir komunikacinių technologijų diegimo į bendrąjį lavinimą ir profesinį mokymą 2008–2012 metų strategija, 2007. Prieiga internetu: <www.smm.lt/teisine_baze/docs/.../2007-12-20-ISAK-2530(4).doc>. [žiūrėta 2011-08-20].
4. Jucevičienė P., Brazdeikis V., 2003, Pedagogo IKT kompetencijos dinamiškos struktūros pagrindimas. *Socialiniai mokslai*. Nr. 2 (39). P. 70–81. Kaunas.
5. Jucevičienė P., 2005, Pedagogų rengimas IKT diegimo Lietuvos švietime aspektu. *Mokslinio tyrimo ataskaita*. Kaunas.
6. Markauskaitė L., 2000, Informacijos technologijos diegimo į ugdymą Lietuvos vidurinėse mokyklose tikslų analizė. *Informatika*. Nr. 35.
7. Mėžetienė E., 2011, Google APPS programų naudojimo mokyklos darbe galimybės. *Kompiuterininkų dienos – 2011*. Vilnius. P. 119–130.
8. Mickus A., Vidžiūnas A., 2007, Vadybos specialybių studentų IKT kompetencijos ugdymo tikslai ir priemonės. *Informacijos mokslai*. Nr. 42–43. P. 50–55.
9. Mickus A., Vidžiūnas A., 2009, Stojančiųjų į universitetą informacinių ir komunikacinių technologijų kompetencijos. *Informacijos mokslai*. Nr. 50. P. 64–68. Vilnius.
10. Mokytojo profesijos kompetencijos aprašas, 2007. Prieiga internetu: <www.smm.lt/prtm/docs/mkt/2007-01-15-ISAK-54.pdf>. [žiūrėta 2011-09-05].
11. Pedagogų kompiuterinio raštingumo standartas, 2001. Prieiga internetu: <http://www.ipc.lt>. [žiūrėta 2008-05-14].
12. Petkūnas V., 2007, Edukacinės paradigmos kaita informacinių komunikacinių technologijų diegimo įtakoje: mokinių požiūrių aspektas. *Socialiniai mokslai*. Nr. 3 (57). P. 27–35.
13. Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosios programos, 2008. Prieiga internetu: <http://www.pedagogika.lt>. [žiūrėta 2011-08-25].
14. Vidurinio ugdymo bendrosios programos, 2011. Prieiga internetu: <http://www.pedagogika.lt>. [žiūrėta 2011-09-25].

INVESTIGATION OF ICT COMPETENCES IN EDUCATIONAL SPECIALTIES STUDENTS

Ingrida Donielienė, Sigita Turskienė, Tomas Bersėnas

Summary

ICT competence is one of the guarantees of a successful career as both the learning and organisation of work is based on modern ICT environment. Today's education is impossible without modern ICT and a teacher is the primary and most important factor that determines the level of ICT use and effectiveness of the learning process. Teacher's competence in ICT is a complex phenomenon which consists of knowledge, skills, attitudes, values and other personal characteristics. The teacher's competence in ICT is also dynamic. It is very important to regularly review the emerging ICT and education to further clarify what ability to use ICT in the teaching process is required from today's teacher. This paper investigates the ICT competence of educational specialties students (future teachers). The presented empirical research allows finding out the structure and content of the ICT competence of educational specialties students and reveals the students' attitude to the use of ICT at school. The results show that students of educational specialties are sufficiently competent in ICT on the basic level. They obtain good skills of work with a text editor, calculator and presentation editor, are able to use various Internet-provided possibilities. Studies enable them to improve their ICT competence in terms of developed skills and substance. The educational specialties students suppose that the use of ICT in school contributes to the quality of education and provides opportunities for individualised education, promotion of communication, interdisciplinary integration and other methods which are based on active pupils' participation. VLE is a major tool for improvement of training (learning) quality as well assurance of active communication of the school community and strong integration links. Students know at least one VLE. The VLE management skills acquired during studies are assessed as good by them. From students' points of view, many components of VLE can be successfully used at school and it would provide excellent conditions for promotion of student's independence and valuable cooperation among participants of the educational process. A successful use of VLE training (learning) at school largely depends on teachers' knowledge and skills as well pupils' abilities to work in VLE.

Key words: information and communication technologies, ICT competence of a teacher.

EDUKOLOGIJOS SPECIALYBIŲ STUDENTŲ INFORMACINIŲ IR KOMUNIKACINIŲ TECHNOLOGIJŲ KOMPETENCIJOS TYRIMAS

Ingrida Donielienė, Sigita Turskienė, Tomas Bersėnas

Santrauka

IKT kompetencija yra vienas iš sėkmingos profesinės veiklos garantų, nes ir mokymas(is), ir darbas organizuojamas šiuolaikinėmis IKT grįstoje aplinkoje. Šiandieninis ugdymas neįmanomas be šiuolaikinių IKT, o mokytojas yra pirminis ir svarbiausias veiksnys, kuris lemia IKT naudojimo lygį ir veiksmingumą mokymo(si) procese. Mokytojo IKT kompetencija yra kompleksinis reiškinys, kurį sudaro žinios, gebėjimai, požiūriai, vertybės ir kitos asmeninės savybės. Mokytojo IKT kompetencija dinamiška. Todėl labai svarbu nuolat peržiūrėti naujai atsirandančias švietimui skirtas IKT ir patikslinti, kurių mokytojo gebėjimų naudoti IKT ugdymo procese pakanka šiandieniniam mokytojui.

Straipsnyje analizuojama edukologijos specialybių studentų (būsimųjų mokytojų) IKT kompetencija. Pristatomas empirinis tyrimas, atskleidžiantis edukologijos specialybių studentų IKT kompetencijos struktūrą ir turinį bei studentų požiūrį į IKT naudojimo mokykloje svarbą. Tyrimo rezultatai parodė, kad edukologijos specialybių studentai turi pakankamą IKT kompetenciją, aprašytą baziniu lygmeniu. Jie turi gerus darbo su tekstiniu redaktoriumi, pateikčių rengykle bei skaičiuokle įgūdžius. Geba naudotis įvairiomis interneto teikiamomis galimybėmis. Studijų metu jiems sudaromos sąlygos tobulinti savo IKT kompetenciją tiek įgūdžių gilinimo, tiek turinio prasme. Edukologijos specialybių studentai mano, kad IKT naudojimas mokykloje padeda siekti ugdymo kokybės ir sudaro galimybes ugdymui individualizuoti, bendravimui skatinti, tarpdalykinei integracijai ir kitiems metodams, grįstiems aktyvia mokinių veikla, naudoti. VMA yra viena pagrindinių priemonių, gerinančių mokymo(si) kokybę ir užtikrinančių stiprius tarpdalykinės integracijos ryšius. Studentai žino bent vieną VMA. Studijų metu įgytus VMA valdymo įgūdžius jie vertina gerai. Studentų nuomone, mokykloje sėkmingai gali būti naudojami dauguma VMA komponentų. Tai sudarytų geras sąlygas mokinių savarankiškumui skatinti ir pilnaverčiam ugdymo proceso dalyvių bendradarbiavimui. VMA sėkmingas naudojimas mokymui(si) daugiausia priklauso nuo mokytojų žinių ir įgūdžių bei mokinių galimybių dirbti su VMA.

Prasminiai žodžiai: Informacinės komunikacinės technologijos, pedagogo IKT kompetencija.

Įteikta 2012-09-25